

1866 v tomto roce byli v H. Habarticích dvakrát Prusové. Při své anabázi do vlasti se zde začátkem roku ubytovali červení gardoví husaři, později kompanie pěšáků. Jelikož rotmistr gardových husarů se nastěhoval do školy, tak se během té doby nevyučovalo. Prusové též přinesli do vesnice chočeru a následkem ní leželo v jednom dni na prknech i sedm mrtvol. Byla to smutná doba. Obavy a strach zavládly v myslích lidu. Epidemie pohasla teprve na posvícení, kde v tento den poslední nemocný cholerou zemřel. Byl to 9 letý chlapec Anton Jähnich, syn zdejšího sedláka Franze Jähnicha z č. 28 (pozn. O. PL dům stál na dnešním sběrném místě).

1867, dne 21. února zemřela Anna Franziska Böhm, dcera domkaře z Horních Habartic z č. 109. Stalo se v domě svého švagra Ignaze Wolfa č. 55.

Její závěš: 250 ZL (zlatých) ročně, z toho 100 ZL na nadaci mši, 50 ZL na nadaci pro obecní chudé a 100 ZL na nadaci ošacení chudých dětí.

1868 zbouráno č. 117. (pozn. O. PL zřejmě stálo poblíž dnešního č.p. 116 L. Šoupala).

Postavena kamenná škola. Ta sloužila inženýrům B.N.B (Česká severní dráha) a učilo se na č. 195 v t. zvané " Kočičí kovárně ". V letech 1867 - 68 provedeny stavební práce železnice.

Dne 16.1.1869 první vlak B.N.B z Varnsdorfu do Podmokel (viz podrobněji zveřejněno v předchozích statích).

1869 dřevěný kříž u č.p. 203 řízen Joh. Mich. a Theresií Phrilippovými z č. 134 (dnes u čekárny)

V tomto roce má naše obec 199 domů a 1 107 obyvatel.

1866 - 73 osobní vlaky byly taženy parními lokomotivami řady 32, později označ. 311.0 a tyto zanikly až v roce 1938.

1870 v měsíci srpnu se konstituovala místní školní rada a jako členové rady zvoleni: Franz Tröschel z č. 22, Franz Knechtel z č. 70, Josef Hiekel z č. 33 a jako náhradník Johann Böhm z č. 35 a Josef Böhm ze 109.

Pro naši školu určeni inspektoři Josef Gaudeck a Josef Just. Žádné kostelní služby nesmí již vykonávat učitel, ale musí se plně věnovat škole. Naproti tomu může být ve službě na kůru, pokud neutrpí tímto přerušování vyučování.

Dle výnosu č. 3890 z 1. října 1870 c. k. chvályhodné zemské rady je plat učitele ročně 440 ZL.

Učiteli zakázána práce vykonávat školníka.

V roce 1870 je v naší obci uváděn nebývalý počet 1 304 obyvatel.

1875 dne 5. června uskutečněna zkouška v učebně z náboženství. Začátkem šk. roku 1875 byla zapsáno dohromady 159 žáků, ke konci roku 136. Úbytek 23 žáků, z toho 22 částečně propuštěno, jiní se přestěhovali a 1 školní dítě zemřelo.

Ročník 1875/76 školou povinných dětí na začátku 156 z toho 84 chlapců.

1876 v kostele instalovány varhany Antonem Fellerem z Libouchce za 1 400 ZL a střecha kostela opatřena břidlicí.

V uvedeném roce chycena v Ploučnici u Benešova 12 kg štika.

17. října 1876 nová místní obecní školská rada: Volbu vedl představený obce Franz Tröschel a zvoleni byli Johann Hikel, sedlák z č. 71, Johann Jahnel, sedlák ze 42, Ignaz Gautsch, sedlák z č. 9, Josef Hiekel z č. 33 a Stephan Jahnel ze 41.

Dne 9. října 1876 nastupuje nový okresní hejtman, jakož i předseda c. k. okresní školské rady markýz de Bacquehem.

1876-77 v naší škole vykázáno 155 žáků, nově opraveny obaly na knihách, podlaha částečně v učebně nově položena, nový kříž místo starého z roku 1862 žáky pořízeného (červotoč), okna na větší straně ve školní budově a dveře natřeny.

1877 naše obec má 137 domů a 762 obyvatel.

Ze dne 20. září 1877 jsou k dispozici technické nálezy k mlýnu č. 68 a ze dne 13. října 1877 situační plán vodního díla č. 112 (Ø kola 6 m atd z OA DC.

1877-78 dne 3. května proběhly zkoušky náboženství v obou třídách.

Koncem června obdržel zdejší farář Jakub Knechtel příjemnou zprávu o přeložení do Petrovic. Loučení s ním bylo 9. července a při něm pronesla žákyně Hermína Kovař děkovnou řeč načež žáci a obecní školská rada ho za zvonění zvonu vyprovodila až na hranice obce. Příloučení tekly z jeho očí i žáků bohaté slzy.

Dne 12. července v pátek odpoledne o 1/2 třetí přijel železnicí nový farář a ministrátor p. Páter Wart in Durnwalder. Uvítání bylo u školní budovy místním školským inspektorem, vedoucím školy a žáky.

Ve školním ročníku 1877-78 je v naší škole 169 žáků. Dne 19. listopadu byla slavnostní bohoslužba pro žactvo k narozeninám císařovny Elisabethy a potom se pokračovalo ve vyučování.

Ve škole nové učební pomůcky: 1 skříňka s fyzikálními aparátami, celkem 22 přístrojů. Bylo to od c. k. školské okresní rady 12. prosince 1877.

1871 dnem 1. července dostala škola v H. Habarticích nového katecheta v osobě p. pátera Jakoba Knechtela, po faráři Wenzelu Kluckerovi, který odešel do penze. V uvedeném dni byl on školní mládeží na hranici vesnice slavnostně přivítán a doprovázen do kostela, kde byl p. Vikářem Hellerem uveden. Od 1. července do 31. prosince byla škola o 1 poschodí zvýšena.

1871 v Ploučnici u Benešova byl dle benešovské kroniky chycen 11 kilový kapr.

1872 škola u nás je dvoutrídni.

Z výnosu c. k. školské rady z dubna 1872 č. 2090 byla národní škola v Horních Habarticích od 1. března pozmeněna na dvoutrídni.

Tak k platu 400 ZL a 40 ZL služebného byl povolen příspěvek 100 ZL. Celkový plat učitele tedy nyní činil 540 ZL.

Z důvodu velkého počtu žáků byla najmuta místnost pro první třídu v 1. poschodí v č. 195 t. zvaného "Katzschmiede".

Ve shora uvedeném roce byl v řece Ploučnici chycen 7 a 3/4 kg losos (viz benešovská kronika).

1873 školní zvýhodnění 13 a 14 letým dětem školou povinných výnosem č. 2083 z 20. srpna 1873, že mohou navštěvovat školu jen v zimním období - pololetí.

Dne 16. září 1873 byla zvolena nová obecní školská rada: Josef Böhm, krámský z č. 109, Franz Jähnich ze 23 a August Hackel ze 101.

Do konce roku 1873 zůstala škola v majetku c. k. okresní rady. Horní Habartice na školu dostávaly doposud na otop příspěvek 37 ZL a 3 krejcary, na úklid 6 ZL a 3 krejc.

Dne 2. prosince 1873 se slavilo 25. jubileum nástupu na trůn Jeho majestátu císaře ve všech zemích Rakouské monarchie. V tento den byly děti namísto na vyučování ve škole zavedeny do kostela, kde byla slavnostní bohoslužba s Tedeem.

Dne 14. července trať B.NB z Benešova do České Lípy dána po třech letech výstavby do provozu. Most přes Ploučnici má nové pilíře.

1874 od nového roku přešlo vlastnictví školní budovy opět na obec a s tímto právem též veškeré povinnosti a závazky. Dne 9. ledna 1874 bylo na základě přípisu c. k. okresní školské rady č. 103 sděleno, že šk. rada povolila renumeraci 20 ZL učitelům, která je k vyzvednutí na berním úřadě v Děčíně.

V obci zhotovena nová fara Josefem Hiekelem z č. 33 za 8 530 ZL.

Steueraamt
Berni úřad

Bern

Gemeinde
Obec

Münchenstein

Einnahmungs - Ausweis

der rückständigen unmittelbaren Gebühren für den Monat *Januar* 187*7*
welche bei Vermeidung der Exekution sogleich einzuzahlen sind.

V ý k a z

pro měsíc _____ 187*7* jimž se přímé poplatky zdržalé vy-
upominají, aby se pod uvarováním exekuce bez průtahu zapravily.

Fortlaufende Zahl Číslo pořad jdonel	Postzahl des Liquidations- Buches Číslo položky likvidační knihy	Name und Wohnort des Gebührenschriftigen Jméno a bydliště poplatnikovo	Rückständige Gebühr		Die Verzugszinsen laufen seit Úroky z prodlení jdou ode dne	Anmerkung Poznámka
			Zadržalý poplatek	fl. zl.		
<i>1</i>	<i>661</i>	<i>Wenzel Franz Münchenstein</i>	<i>1</i>	<i>50</i>	<i>24/1877</i>	
		<i>H. Habartice</i> <i>č. 163</i> <i>nedoplatek</i> <i>7 Zlatých</i> <i>a 50 Krejc.</i> <i>od 30.1.1877</i>				

3. 44447 ex 1869.

Orig. 27 x 40,5 cm nažloutlý pi,ákový papír - oč. p. Svoboda z č.p. 22.

Protokoll

vom 9. Februar 1881
aufgenommen bei dem k. k. Gemeindevorstande Oberrabatz

Gegenstand:

Ist die Angelobung der Pflichten des mit Decret vom 9. 4. Februar 1881
Nr. Exh. 609 civ. zum Vormunde für die nach dem 8/10 l. J. unglückl. geboren und ~~am~~ ver-
storbenen Anton von Theresie Jahnel aus Oberrabatz H. 141
hinterbliebenen Pupillen

ernannten Ignaz Fürstig aus Oberrabatz H. 184

Dem Vormunde wurden die im §. 205 A. B. G. B. enthaltenen Pflichten dieses Amtes umständlich
zu Gemüthe geführt, welche er mittelst Handschlags an den Gefertigten genau zu befolgen angelobte.

Actum ut Supra:

Ignaz Fürstig
Gemeindevorstand

Ignaz Fürstig
Ignaz Fürstig

Stručný překlad:

Protokol z 9. února 1881

Příslib podle dekretu ze 4. února 1881 č. 609 poučení pro nar.
B. 10. z běž. roku narozeného nemanželského dítěte Antona Jahnela,
syna Theresie Jahnel z Horních Habartic 141 jmenováním poručníka
Ignaze Fürtiga z H. Habartic č. 184

Poručnictví bude v souladu s § A. B. G. B. obsahovat obsírné duševní
zralosti, dokonalosti a potvrdí se podáním ruky příslib.

Gemeinlich kulanter Stempel

Podpis

Podpis poručníka
Ign. Fürtiga

V den svaté Trojice přijeli dorostlí žáci čtyřikrát slavnostní pokání u oltáře - 15 chlapců a 14 děvčat.

1878 zmínka, že jsou v obci dobrovolní hasiči " Freiwillige Feuerwehr ".

1878-79 dne 4. prosince 1878 se rozloučil katecheta p. P. Martin Durnwalder s obcí, aby zaujal nové místo v Hoře sv. Kateřiny. Zdejší mládež pociťovala bolestně jeho loučení. Tentýž den přijel nečekaně nově jmenovaný farář pro Horní Habartice poledním vlakem B.N.B p. Franz Schopf. Bylo to nečekané a uvítání nemohlo být zajištěno. Tento pán byl hned nemocen a s vyučováním náboženství mohl začít až po Novém roce.

Na žádost obecní školské rady byla pro Horní Habartice schváleno c. k. okresní školskou radou výnosem č. 7364 vyučování polytechnické výchovy. Od 1. ledna 1879 tuto provádí Anna Kosch. Jedná se o ruční práce s odměnou 112 ZL ročně.

Dne 24. dubna 1879 zde slavnost stříbrné svatby Jejich majestátu. V Děčínsko - Podmokelských novinách č. 33 vyšel tento článek: I malá obec Horní Habartice slavila 24. dubna stříbrnou svatbu našeho osvíceného vladařského páru jednoduchým, ale pravdivě vznešeným způsobem a jeví se jako zmíněný, jelikož v poměru k sousedským obcím disponuje malými prostředky a silami.

S denním rozbřeskem pozdravily rány z hmoždíře tento radostiplný den a kapela zvonivou hrou procházela ulicemi připravující takto velkou slavnost. Kolem 1/2 deváté ráno se shromáždili obecní školská rada, v plném počtu hasiči včetně hudby, školní mládež a obyvatelstvo před kostelem. Potom byla účast na mši a pokračovalo se pochodem do vyzdobeného sálu p. Mühleho (pozn. O. PL. bývalá hospoda proti dneš. OÚ) a zde pokračovala oslava. Písně a básně k uvedenému jubileu. Ukončení proběhlo opět ranami z hmoždíře, zpěvem hymny načež mládež byla podělena obrázky Jejich majestátu.

Na den sv. Marka a Tří prosebních dnů bylo uskutečněno procesí a škola odpadla.

V roce 1879 se zkoušky z náboženství nekonaly.

V tomto roce se zde narodil Emil Hauptmann, budoucí ministerský rada v Rakouském spolkovém ministerstvu.

Novým majitelem mlýna č. 112 se stal Anton Schiefner za 11 905 ZL.